

Д.М. Балабан

студ. II курсу

спеціальність «Право»

Науковий керівник: ст. викл. Є.М. Корнєєва

ТОРГОВЕЛЬНА МАРКА ЯК ЗАСІБ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ УЧАСНИКІВ ЦИВІЛЬНОГО ОБОРОТУ

Сьогодні, в умовах ринкових відносин, коли пропозиція товарів значно перевищує попит, конкуренція між виробниками товарів постійно зростає, а також йде постійна боротьба за споживачів, важливо знати ставлення споживачів до вироблених товарів для прибутковості та успішного розвитку підприємств. Знак для товарів і послуг стає все більш важливим елементом ринкової економіки. Торговельна марка, або знак для товарів і послуг (за українським законодавством), має велике значення в боротьбі за увагу споживачів до продукції компанії, насамперед сприяючи її впізнанню потенційними клієнтами.

Міжнародна спільнота розробила цілу низку міжнародних договорів стосовно регулювання обігу торговельної марки: Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків [1], Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків [2] та ін. Чинне законодавство України також надає правову охорону торговельній марці як об'єкту права інтелектуальної власності: Конституція України [3], Цивільний кодекс України [4], Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [5], Закон України «Про авторське право і суміжні права» [6] та ін.

Відповідно до ст. 492 Цивільного кодексу України торговельною маркою може бути будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень, які придатні для вирізнення товарів (послуг), що виробляються (надаються) однією особою, від товарів (послуг), що виробляються (надаються) іншими особами. При цьому в Законі України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» законодавець використовує поняття «знак для товарів і послуг» з метою надання визначення поняттю, за допомогою якого одні учасники цивільного обороту відрізняють товари і послуг інших осіб.

До позначень, які можуть бути об'єктом торговельної марки, відносять слова, цифри, певні зображення, кольори, форми, при цьому важливою умовою має бути те, щоб при реєстрації відповідних знаків, можливо було виділити чіткий обсяг правової охорони. Закон не передбачає реєстрацію звукових торговельних марок, однак, ця норма закріплена в п. 1.4. Правил складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг [7].

Право інтелектуальної власності на торговельну марку в Україні виникає у власника з моменту державної реєстрації через Національний орган інтелектуальної власності, функції якого виконує Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності».

Особливістю зареєстрованої торгової марки в Україні є, в першу чергу, те, що вона має територіальний характер захисту в певному класі. Саме тому при виході на закордонні ринки необхідно здійснити реєстрацію своєї торгової марки в тій країні світу, де планується реалізація продукції під цією торговою маркою. Якщо таких країн декілька, доцільно буде оформити міжнародну заявку за Мадридською системою. Вартість реєстраційного збору залежить від кількості обраних країн. Оформлення міжнародної заявки здійснюється через національне відомство заявника або безпосередньо через міжнародне відомство.

Наявність свідоцтва, яке підтверджує право власності на торговельну марку, в нашій державі дає власнику в першу чергу такі права: а) право користування торговою маркою на свій розсуд: (пропонувати товар або послугу до продажу під даною торговою маркою, використовувати в рекламі тощо); б) право забороняти третім особам використання торгової марки: (можна офіційно оформити скаргу про порушення прав власності за незаконне використання торгової марки і домогтися видалення контенту); в) право дозволяти використання торгової марки третіми особами.

Відомі торговельні марки власники мають право здавати в оренду, продавати ліцензії на її використання, що надає власнику можливість отримання додаткового прибутку. Компанії, завоювавши з їх допомогою лояльних покупців, мають можливість зміцнити ринкові позиції, підтримувати рівень прийнятних

цін і стійкі потоки коштів, що, в свою чергу, підвищує ціну акцій підприємства і забезпечує базу для його подальшого процвітання.

Підводячи підсумки можна сказати, що у наш час торговельні марки неухильно увійшли в повсякденне життя. Торговельна марка є об'єктом інтелектуальної власності, а також достатньо важливим активом різних суб'єктів господарювання, оскільки впізнавана торговельна марка буде сприяти виникненню потенціалу для розвитку підприємства. Також, зареєстрована торговельна марка надає певний обсяг правової охорони для товарів та послуг, що надаються певним виробником або виконавцем, задля забезпечення їх відмінності та неповторності від інших. Торговельні марки здійснюють захист не лише приватного інтересу, і й невизначеного кола осіб – споживачів, тому саме захист прав споживачів, на наш погляд, є найголовнішим її завданням. Тільки після того, як торговельна марка виконуватиме свої функції і права споживача будуть захищені, виробник товарів зможе отримати ту віддачу від інвестицій, які він вклав.

Список використаної літератури

1. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14 квітня 1891 року : Міжнародний договір № 995-134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-134#Text> (дата звернення: 03.05.2022).
2. Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків від 15 червня 1957 : Міжнародний договір № 995-066. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_066#Text (дата звернення: 03.05.2022).
3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 03.05.2022).
4. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.05.2022).
5. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993. № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#n58> (дата звернення 03.05.2022).
6. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення 03.05.2022).
7. Про затвердження Правил складання і подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг : Наказ Держпатенту України від 28.07.1995 № 116. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0276-95#Text>(дата звернення 03.05.2022).